

PACH ZSIGMOND PÁL IRODALMI MUNKÁSSÁGA (1943–1983)

1943

Az Orczy-birtokok gazdálkodása a XVIII. század második felében. Budapest, 1943. (Egyetemi doktori disszertáció. – Kézirat.)

1946

A magyarországi zsidóság veszteségi statisztikájának kérdéséhez. = Új Élet, 1946. 2. évf. 13. (március 28.) sz. 2. p.

A magyarországi zsidóság mai statisztikájának szembetűnő jelenségei. = Maradék-zsidóság. A magyarországi zsidóság 1945–46-ban. A budai Izraelita Aggok és Árvák Menházegegyesületének évkönyve. Szerk. Benoschofszky Imre. [Bp.] Officina Ny. és Kiadóváll., [1946.] 22–32. p.

1947

Fejezetek az újbabkori diplomácia történetéből. Budapest, 1947. 106 p. (A Külügyi Akadémia jegyzete.)

Magyarország az első világháborúban. Budapest, Szikra, 1947. 47 p. (Szemináriumi füzetek [19.]

Ugyanaz. 2. kiad. (Munka és tudás könyvtára [5.]

Történelemtanítás a dolgozók gimnáziumában. = A Szilágyi Erzsébet Leánygimnázium 1944–47. évi évkönyve. Közzétette Verebélyi Ferenc. Budapest, 1947. 8–10. p.

Gazdaságtörténet. 1. rész. (A feudalizmus hanyatlásáig.) Budapest, Magyar Iparoktatási Főigazgató, Hungária Ny. 1947. 102 p. Társszerző: N[emeskéri] Kiss István.

Ugyanaz. 107 p. Társszerző: N[emeskéri] Kiss István.

1948

A demokratikus történelemtanítás kérdéséhez. = Embernevelés, 1948. 4. évf. 1. sz. 12–16. p.

A tőkés termelés feltételei a magyar mezőgazdaságban 1848-ban. = Társadalmi Szemle, 1948. 3. évf. 2. sz. 108–123. p.

Mérei Gyula: Mezőgazdaság és agrártársadalom Magyarországon 1790–1848. Budapest, Teleki Pál Tud. Intézet, 1948. 215 p. = Fórum, 1948. 3. évf. 3. (márciusi) sz. 252–254 p. és Embernevelés, 1948. 4. évf. 10. (októberi) sz. 478–480 p. (Recenzió.)

Magyarország az első világháborúban. 3. kiad. Budapest, Szikra, [1948.] 47 p.

A szentistváni gondolat. = Nepszava, 1948. 76. évf. 191. (augusztus 20.) sz. 3 p.

Révai József: Kossuth Lajos. Moszkva, Idegennyelvű Irodalmi Kiadó, 1944. 77 p. = Revue d'Histoire Comparée, XXVI. Nouvelle série, tome VII. No. 2. 1948. p. 273–276. (Recenzió.)

Gazdaságtörténet. 1. rész. (A feudalizmus hanyatlásáig.) 2. kiad. Budapest, Magyar Iparoktatási Főigazgató, [1948.] 107 p. Társszerző: N[emeskéri] Kiss István.

- Gazdaságtörténet a kereskedelmi középiskolák I. osztálya számára. Budapest, Hungária Ny. 1948. 104 p. Társszerző: N[emeskéri] Kiss István. Átdolg. Besnyő Miklós.
- Történelem a VII. osztály számára. Budapest, Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium, Egyetemi Ny. 1948. 195 p. (Általános iskolai tankönyvek.) Társszerzők: Zsigmond László, Heckenast Gusztáv, Ravasz János. Több kiadásban.

1949

- Szemponatok az eredeti tőkefelhalmozás vizsgálatához Magyarországon. = Századok, 1948. 82. évf. 1–4. sz. Budapest, 1949. 19–59. p.
- [Tőke kivétel Magyarországról az első világháború előtt. Hozzászólás Mérei Gyula előadásához.] = Századok, 1948. 82. évf. 1–4. sz. Budapest, 1949. 399–401 p.
- Magyar gazdaságtörténet 1526-ig. Budapest, 1949. 197 p. ([A Magyar Közgazdaságtudományi Egyetem jegyzete.] Több kiadásban.
- Történelem a középiskolák I. osztálya számára. (Írták: Hahn István, Harmatta János, Telegdi Zsigmond. Közrem.: –, Zsigmond László.) Budapest, Tankönyvkiadó N. V., 1949. 355, XLVIII p.

1950

- Szemponatok az eredeti tőkefelhalmozás vizsgálatához Magyarországon. Budapest, Egyetemi Ny. 1950. 43 p. (Klly.: Századok, 1948. 1–4. sz.)
- Szemponatok az eredeti tőkefelhalmozás vizsgálatához Magyarországon. II. = Századok, 1949. 83. évf. 1–4. sz. Budapest, 1950. 106–145. p. és klny.: Az eredeti tőkefelhalmozás gyarmati korlátai Magyarországon 1848 előtt. Budapest, Magyar Történelmi Társulat, 1950. 42 p. (A történettudomány kérdései 4.)
- Vita Molnár Erik: „A magyar társadalom története az Árpád-kortól Mohácsig” című könyvéről. [Vita-összefoglaló.] = Társadalmi Szemle, 1950. 5. évf. 5. sz. 388–400. p. Társszerző: Gyórfy Sándor.
- Egyetemes történelem. (Hahn István, Harmatta János, Telegdi Zsigmond): 1. rész. (A Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium Nevelésügyi Főosztálya irányításával –, Zsigmond László közreműködésével.) Ideiglenes tankönyv. Budapest, Tankönyvkiadó, Szikra Ny. Pécs, 1950. 168 p. Több kiadásban.
- Történelem a középiskolák III. osztálya számára. Budapest, Tankönyvkiadó, 1949 [1950]. 215 p. Társszerzők: Zsigmond László, Heckenast Gusztáv stb.
- Magyar gazdaságtörténet 1526–1790. Budapest, 1950. 142 p. (A Magyar Közgazdaságtudományi Egyetem jegyzete.) Több kiadásban.

1951

- Bevezetés. = II. Rákóczi Ferenc emlékiratai. Saint-Simon emlékiratának részleteivel, Thaly Kálmán jegyzeteivel. Ford. Vas István. Budapest, Szépirodalmi Könyvkiadó, 1951. 5–24. p.
- Függetlenségi küzdelmeink a Habsburgok ellen a XVII. században. A Rákóczi-szabadságharc. Budapest, Szikra, Franklin Ny. 1951. 55 p. (A Magyar Dolgozók Pártja Pártfőiskolájának előadásai 13.)
- A Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetének munkájáról. = Akadémiai Értesítő, LVIII. köt. 488., 1951. szept.–okt. sz. 401–405. p. és klny. (Budapest), Budapest Ny. (1951). 401–413. p.
- Történelem az általános iskolák VI. osztálya számára. Budapest, Tankönyvkiadó, 1951. 131 p. Társszerzők: Zsigmond László, Heckenast Gusztáv, Ravasz János. Számos kiadásban.

1952

- A majorsági gazdálkodás és a parasztság kisajátítása a XVII. századi Magyarországon. = Századok, 1951. 85. évf. 3–4. sz. Budapest, 1952. 391–414. p. és klny. Budapest, Egyetemi Ny. [1952]. 24 p.
- A majorsági gazdálkodás és a parasztság kisajátítása a XVII. századi Magyarországon. = A Magyar Tudományos Akadémia Társadalmi-Történeti Tudományok Osztályának Közleményei, II. köt. 1. sz. 1952. és klny. Budapest, Magyar Tudományos Akadémia, [1952]. 39–67. p.
- Diskusia o knihe Erika Molnára Dejiny Uhorskej spoločnosti od čias Árpádovcov po Moháč. = Kapitoly z uhorských dejín. Bratislava, Nakladateľstvo Slovenskej Akadémie Vied a Umení, 1952. p. 7–30. Spoluautor: Sándor Gyórfy.
- Boje proti Habsburgovcom za nezávislosť v XVII. storočí. = Uo., p. 113–135.
- Význam odboja Františka Rákócziho II. v zápase za nezávislosť Uhorska. = Uo., p. 137–150.
- Magyar gazdaságtörténet 1790–1849. Budapest, 1952. 115 p. (A Magyar Közgazdaságtudományi Egyetem jegyzete.) Több kiadásban.
- Az eredeti tőkefelhalmozás Magyarországon. [Közreadja a] Magyar Történelmi Társulat. Budapest, Szikra, Franklin Ny. 1952. 278 p.
- Pervonacsálnoe nakoplenie kapitala v Vengrii. Budapestini, Academia Scientiarum Hungarica, 1952. 136 p. (Studia historica Academiae Scientiarum Hungaricae 4.)
- K problémom pôvodnej akumulácie kapitálu v Uhorsku. Bratislava, Nakladateľstvo Slovenskej Akadémie Vied a Umení, 1952. 139 p. (Malá vedecká knižnica Slovenskej Akadémie Vied a Umení 24.)
- A pártosság és aktualizálás kérdéséhez a történettudományban. = A Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetének Értesítője, 1952. 3. évf. 7–9. sz. 155–157., 180–185. p.

1953

- A szovjet történettudomány segítsége a Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetének munkájában. = A Magyar Tudományos Akadémia Társadalmi-Történeti Tudományok Osztályának Közleményei, II. köt. 2. sz. 1952. [1953.] és klny. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1952. [1953.] 193–199. p.
- Az eredeti tőkefelhalmozás sajátosságai Magyarországon. = Propagandista, 1953. 2. évf. 9–10. sz. 14–23. p.

1954

- Hozzászólás a „Vita a gazdaságtörténet néhány kérdéséről a Német Demokratikus Köztársaságban” című beszámolóhoz. = Magyar–Szovjet Közgazdasági Szemle, 1954. 8. évf. 3. sz. 283–288. p.
- A nemzeti összefogás kérdése a Rákóczi-szabadságharcban. = Századok, 1954. 88. évf. 1. sz. 1–14. p.; Magyar Történész Kongresszus, 1953. június 6–13. (Szerk. Lukács Lajos.) Budapest, Akadémiai Kiadó, 1954. 87–99. p. és A Rákóczi-szabadságharc történetéből. (A Magyar Történész Kongresszus, 1953. június 6–13. előadásából 2.) Budapest, Szikra, 1954. 45–63. p. [Beszámoló a Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézete munkájáról, 1953. június 7.] L.: A Magyar Történész Kongresszus megbeszélései. (Összeáll. H. Haraszi Éva.) = Magyar Történész Kongresszus, 1953. június 6–13., id. kötet, 650–654. p.
- A török kiszorítása Magyarországról. A Rákóczi-szabadságharc. Kézirat[ként]. Budapest, Felsőoktatási Jegyzetellátó soksz., 1954, 35 p. (A Budapesti Tudományegyetem Lenin Intézete. Levelező Tagozat jegyzete.)
- Hozzászólás Elekes Lajos: A magyar történettudomány helyzetének és feladatainak kérdéséhez a kongresszus tanulságai nyomán c. vitaindító előadásához. L.: A Századok kibővített szerkesztőbizottságának vitaulése, [1953. december]. = Századok, 1954. 88. évf. 1. sz. 152–156. p.

- Hozzászólás [Mátrai László:] Jelentés a Magyar Tudományos Akadémia Társadalmi-Történeti Tudományok Osztályának munkájáról [c. beszámolójához: A magyar történettudomány az 1953. júniusa–1954. júniusa közötti időszakban.] = A Magyar Tudományos Akadémia Társadalmi-Történeti Tudományok Osztályának Közleményei, V. köt. 1–4. sz. 1954. 80–86. p.
- Zur Frage der Übereinstimmung der Produktionsverhältnisse mit dem Charakter der Produktivkräfte beim Übergang vom Feudalismus zum Kapitalismus. = Wirtschaftswissenschaft (Berlin), 1954. No 6, p. 709–721.
- Istoria universală. Partea 1-a. Pentru clasa 1-a a școlilor medii. Intocmit de: Ștefan Hahn [István], Ioan Harmatta [János], etc. Colab. Ladislau Zsigmond [László], Pavel P[ach] Zsigmond [Pál]. Trad. de Vass Istvänné. Budapest, Tankönyvkiadó, Felsőoktatási Jegyzetellátó soksz. 1954. 276 p.
- Magyarország története az abszolútizmus és a dualizmus korában, 1849–1918. 2. füzet (1867–1880.) Kézirat[ként], Budapest, Felsőoktatási Jegyzetellátó soksz. 1954. 133 p. (Eötvös Loránd Tudományegyetem, Történettudományi Kar.) Társszerzők: S. Sándor Pál, Erényi Tibor. Számos kiadásban.

1955

- Le problème du rassemblement des forces nationales pendant la guerre d'indépendance de François II. Rákóczi. = Acta historica Academiae Scientiarum Hungaricae, Tom. III. fasc. 1–2. 1954. et Sep.: Budapest, Akadémiai Kiadó, 1954 [1955]. p. 95–113.
- Magyar gazdaságtörténet 1849–1900. Budapest, 1955. 228 p. (A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem [jegyzete]). Társszerző: Sándor Pál. Több kiadásban.
- Über einige Fragen der Wirtschaftsgeschichte. = Zeitschrift für Geschichtswissenschaft (Berlin), 1955. No 1. p. 90–100.
- A dualizmus rendszerének első évei Magyarországon. = Századok, 1955. 89. évf. 1. sz. 34–74. p. és klny. Budapest, Magyar Történelmi Társulat, 1955. 44 p. (A történettudomány kérdései 19.)
- A csehszlovák történészek smolenicei konferenciája [1954. június 18–22.]. = Századok, 1955. 89. évf. 1. sz. 121–125. p. Társszerző: Hanák Péter.
- Tanulmányúton a Szovjetunióban. [1. rész.] = A Magyar Tudományos Akadémia Társadalmi-Történeti Tudományok Osztályának Közleményei, VII. köt. 1. sz. 1955. és klny. [Budapest], Akadémiai Kiadó, 1955. 65–78. p.
- Ob oszobennosztjah pervonacsal'nogo nakoplenija kapitala v Vengrii. = Voproszű Isztorii (Moszkva), 1955. N° 2. p. 69–75.
- Tanulmányúton a Szovjetunióban. [2–3. rész.] = Századok, 1955. 89. évf. 2. sz. 241–261. p. és klny. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1955. 21 p.
- A Szovjetunió Tudományos Akadémiája Történettudományi Intézetének munkájáról. = A Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetének Értesítője, 1955. 6. évf. 1–6. sz. 174–202. p.
- A szabadversenyen alapuló kapitalizmus viszonylagos fellendülése és az ipari proletariátus kialakulása a kiegyezés után. = A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem évkönyve, 1955. Budapest, 1955. 133–189. p. és klny. (Budapest), Közgazdasági és Jogi Kiadó [1955]. 59 p. Társszerző: Sándor Pál.
- O rabote Insztituta Isztorii Akademii Nauk Vengrii. = Dokladü i szoobscsenija Insztituta Isztorii AN SZSZSZR (Moszkva), 1955. N° 6. p. 147–157.

1956

- Történettudományunk néhány kérdése a XX. kongresszus után. = Szabad Nép, 1956. 14. évf. 113. (április 22.) sz. 4. p. Társszerzők: Elekes Lajos, Hanák Péter.
- Történettudományunk kérdései a XX. kongresszus után. = A Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetének Értesítője, 1956. 7. évf. 1–2. sz. 3–8. p. Társszerzők: Elekes Lajos, Hanák Péter.

- Beszámoló a Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetének munkájáról (1950–1955). = A Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetének Értesítője, 1956. 7. évf. 1–2. sz. 79–98. p. [Név nélkül. – A szerzősége 1. uo. 141. p.]
- Opponensi vélemény Szabad György: A tatai és gesztesi Eszterházy-uradalom áttérése a robotrendszer-ről a tőkés gazdálkodásra c. kandidátusi disszertációjáról. – Összefoglalása: Századok, 1956. 90. évf. 3. sz. 452–461. p.; Helyreigazítás: uo., 4–6. sz. 853. p.
- Előszó [A tőkés fejlődés sajátosságainak kérdéséhez Magyarországon]. = Tanulmányok a kapitalizmus történetéhez Magyarországon 1867–1918. Budapest, Szikra, 1956. 9–19. p.
- Weltgeschichte. 1. T. (Verf. István Hahn, János Harmatta efc. Mitarb.: László Zsigmond, –. Übers. von Éva Nagy. Für die 1. Klasse des deutschen Gymnasiums in Ungarn. Behelfslehrbuch. Budapest, Tankönyvkiadó, Felsőoktatási Jegyzetellátó soksz. 1956. 313 p. (Nemzetiségi tankönyvek.)

1957

- Korreferátum Fogarasi Béla: A Szovjetunió Kommunista Pártjának XX. kongresszusa és az ideológiai tudományok néhány kérdése [c. előadásához: A történettudomány néhány kérdése a SZKP XX. kongresszusa után]. = A Magyar Tudományos Akadémia Társadalmi-Történeti Tudományok Osztályának Közleményei, VIII. köt. 1. sz. 1956. [1957.] 50–56. p.
- Kiadatlan Görgey-iratok 1849 augusztusából. = Századok, 1957. 91. évf. 1–4. sz. 198–226. p.
- K otázce zvláštnosti vývoje kapitalismu v Rakousku-Uhersku. = Otázky vývoje kapitalismu v českých zemích a v Rakousku-Uhersku do roku 1918. (Sborník vybraných příspěvků přednesených na konsultační poradě ve dnech 21.–24. září 1955 v Praze. Red. Ján Staněk.) Praha, Státní nakladatelství politické literatury, 1957. p. 32–38.
- Některé zásadní otázky tak zvaného pruského typu kapitalistického vývoje zemědělství v Uhrách za dualismu. = Ugyanott, p. 98–137.
- Opponensi vélemény Sándor Pál: A XIX. század végi agrárváltság Magyarországon c. kandidátusi disszertációjáról. – Összefoglalása: Századok, 1957. 91. évf. 5–6. sz. 905–908. p.
- Opponensi vélemény Sándor Vilmos: Nagyipari fejlődés Magyarországon 1867–1900. c. kandidátusi disszertációjáról. – Összefoglalása: Századok, 1957. 91. évf. 5–6. sz. 909–910., 913–914. p.
- Opponensi vélemény Niederhauser Emil: A jobbágyfelszabadítás Kelet-Európában c. kandidátusi disszertációjáról. – Összefoglalása: Századok, 1957. 91. évf. 5–6. sz. 915–917. p.

1958

- A dualizmus rendszerének megszilárdulása az 1870-es években. [Közreadja a] Központi Pedagógus Továbbképző Intézet. Budapest, Felsőoktatási Jegyzetellátó soksz. 1958. 50 p. (Történelem-tanároknak 4.)
- A magyarországi és oroszországi „porosz utas” agrárfejlődés egyező és eltérő vonásairól a XIX. század második felében. = Közgazdasági Szemle, 1958. 5. évf. 1. sz. 56–78. p.
- O szhodszte i razlicsijah agrarnogo razvitija Vengrii i Roszszii po pruzszkomu puti vo vtoroj polovine XIX v. = Iz isztorii rabocsego klaszsa i revoljucionnogo dvizsenija. (Pamjati akademika Annü Mihajlovnu Pankratovoj.) Szbornik sztatej. (Otv. red. M. V. Necskina, red. szoszt. V. V. Al'tman.) Moszkva, Izdatel'stvo AN SZSZSZR, 1958. p. 681–693.
- A földesúri gazdaság „porosz utas” fejlődése Oroszországban a XIX. század második felében. = Századok, 1958. 92. évf. 1–4. sz. és kiny. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1958. 146–173. p.
- Opponensi vélemény Berend T. Iván: Magyarország gyáripára a második világháború időszakában 1938–1944. c. kandidátusi disszertációjáról. – Összefoglalása: Századok, 1958. 92. évf. 1–4. sz. 522–523., 526. p.

- Opponensi vélemény Ránki György: A magyar gyáripar a második világháború előkészítésének időszakában 1933–1938. c. kandidátusi disszertációjáról. – Összefoglalása: Századok, 1958. 92. évf. 5–6. sz. 920–922. p.
- A tőkés földjáradék keletkezése a nyugat-európai agrárfejlődésben. (A tőke III. kötetének 47. fejezetéhez.) = Közgazdasági Szemle, 1958. 5. évf. 12. sz. 1217–1239. p.
- [Felszólalás Balázs Béla: „A középrétegek szerepe társadalmunk fejlődésében” c. munkájáról rendezett vitán, 1958. május 2.: Szekfű Gyula „Három nemzedék”-ének szerepe az ellenforradalmi korszak eszmerendszerében.] = Századok, 1958. 92. évf. 5–6. sz. 777–778. p.

1959

- A feudális földjáradék formaváltozásai a nyugat-európai agrárfejlődésben. = A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem évkönyve, 1958. Budapest, Közgazdasági és Jogi Kiadó, 1959. 147–164. p.
- Razvitie pomescsics'ego hozjajsztva v Roszszii „po pruszszkomu puti” vo vtoroj polovine XIX veka. = Acta historica Academiae Scientiarum Hungaricae, Tom. VI. nos 1–2. 1959. et Sep.: Budapest, Akadémiai Kiadó, 1959. p. 71–104.
- Über einige charakteristische Züge des sogenannten preussischen Weges der Entwicklung in der Landwirtschaft Ungarns in der 2. Hälfte des 19. Jhs. = Zeitschrift für Geschichtswissenschaft (Berlin), 1959. Jahrg. VII., Heft 6. p. 1231–1255.
- Magyar gazdaságtörténet 1526-ig. (Uj, átdolg. kiad.) Budapest, 1959. 262 p. (A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem jegyzete.)

1960

- Das Entwicklungsniveau der feudalen Agrarverhältnisse in Ungarn in der zweiten Hälfte des XV. Jahrhunderts. = Études Historiques. Publ. par la Commission Nationale des Historiens Hongrois. Vol. 1. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1960. p. 387–435. et Sep.: (Budapest, Akadémiai Kiadó, 1960.) 49 p. (Studia historica Academiae Scientiarum Hungaricae 46.)
- Az előadások helye a tanszéki munkában. = Felsőoktatási Szemle, 1960. 9. évf. 2. sz. 71–74. p.
- Irányelvek a „Magyarország története” c. egyetemi tankönyv 1526–1711. terjedő részének átdolgozásához. = Századok, 1960. 94. évf. 1–3. sz. 278–285. p.
- Die Abbiegung der ungarischen Agrarentwicklung von der westeuropäischen. (Thesen.) = XIe Congrès International des Sciences Historiques: Stockholm, 1960. Résumés des communications. Stockholm, etc. (1960.) p. 154–156.; Actes du XIe Congrès. . . 1962. p. 168–169., 179.
- Előszó. = Berend T. Iván–Ránki György: Magyarország a fasiszta Németország „életterében”. 1933–1939. Budapest, Közgazdasági és Jogi Kiadó, 1960. 5–7. p.

1961

- Die Entstehung der kapitalistischen Grundrente in der westeuropäischen Agrarentwicklung. Zum 47. Kapitel des III. Bandes des „Kapital”. = Jahrbuch für Wirtschaftsgeschichte, 1960. Teil II. Berlin, Akademie Verlag, 1961. p. 77–111.
- Zur vergleichenden Untersuchung der Wirtschaftsentwicklung in der Österreichisch–Ungarischen Monarchie. Schlusswort. = Studien zur Geschichte der Österreichisch–Ungarischen Monarchie. Red. von V[ilmos] Sándor, P[éter] Hanák. (Studia historica Academiae Scientiarum Hungaricae 51.) Budapest, Akadémiai Kiadó, 1961. p. 298–300.
- A magyarországi agrárfejlődés elkanyarodása a nyugat-európaiktól. (A feudalizmusból a kapitalizmusba való átmenet magyarországi sajátosságainak kérdéséhez.) = Agrártörténeti Szemle, 1961. 3. évf. 1. sz. 1–9. p. és klny. Budapest, Akadémiai Ny. 1961. 9 p.
- A XV–XVIII. századi agrárfejlődés egyes kérdései a stockholmi történelemszakkongresszuson. = Századok, 1961. 95. évf. 2–3. sz. és klny. Budapest, Akadémiai Ny. 1961. 225–235. p.

1962

- A dualizmus kora történetének egyes vitakérdéseihöz. = Századok, 1962. 96. évf. 1–2. sz. 232–235. p.
- Az abszolutizmus vitás kérdéseihöz. = Történelmi Szemle, 1962. 5. évf. 2. sz. 291–298. p.
- A mai polgári gazdaságtörténet-írásról. – nyilatkozata. = Magyar Nemzet, 1962. 18. évf. 88. (április 15.) sz. 7. p.
- A „haza” fogalma az osztálytársadalmakban. (Hozzászólás Molnár Erik: Ideológiai kérdések a feudalizmusban c. tanulmányához.) = Századok, 1962. 96. évf. 3–4. sz. és klny. (Budapest, Akadémiai Ny.) 1962. 393–399. p.

1963

- Nyugat-európai és magyarországi agrárfejlődés a XV–XVII. században. [Közread. a] (Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem, Gazdaságtörténeti Tanszék.) [Budapest], Kossuth Könyvkiadó, 1963. 359 p.
- Über die Tendenzen der ungarischen Agrarentwicklung im 16. Jahrhundert. = La Renaissance et la Réformation en Pologne et en Hongrie 1450–1650. Conférence: Budapest–Eger, 10–14 octobre 1961. Réd. par Gy[örgy] Székely, E[rik] Fügedi. (Studia historica Academiae Scientiarum Hungaricae 53.) Budapest, Akadémiai Kiadó, 1963. et Sep.: Budapest, Akadémiai Kiadó, 1963. p. 165–171.
- Az ellenforradalmi történet szemlélet kialakulása Szekfű Gyula Három nemzedékében. (Tanulmányrészlet.) = Történelmi Szemle, 1962. 5. évf. 3–4. sz. és klny. Budapest, Akadémiai Ny. 1963. 388–425. p.
- A II. nemzetközi gazdaságtörténeti kongresszus. [Aix-en-Provence, 1962. augusztus.] = Századok, 1963. 97. évf. 1. sz. 256–258. p.
- Kilenced és földesúri dézsma a XVII. századi Magyarországon. = A Magyar Tudományos Akadémia Társadalmi-Történeti Tudományok Osztályának Közleményei, XIII. köt. 1–2. sz. 1963. és klny. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1963. 47–69. p.
- Hozzászólás Mátrai László: A Magyar Tudományos Akadémia Társadalmi-Történeti Tudományok Osztálya vezetőségének beszámolója kibővített osztályülésen (1963. április 11.) [c. jelentéséhez: Magyar történelem – egyetemes történelem]. = A Magyar Tudományos Akadémia Társadalmi-Történeti Tudományok Osztályának Közleményei, XIII. köt. 3. sz. 1963. 288–291. p.
- Tizenöt éves fennállását ünnepelte a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem. = Felsőoktatási Szemle, 1963. 12. évf. 12. sz. 747–749. p.
- Nad csem rabotajut vengerszkie isztorii. = Voproszű Isztorii (Moszkva), 1963. № 5. p. 194–202.

1964

- Die ungarische Agrarentwicklung im 16–17. Jahrhundert. Abbiegung vom westeuropäischen Entwicklungsgang. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1964. 164 p. (Studia historica Academiae Scientiarum Hungaricae 54.)
- A nacionalizmus elleni harc történettudományunkban. = Történelmi Szemle, 1964. 7. évf. 2. sz. és klny. Budapest, Akadémiai Ny. 1964. 303–329. p.
- [Tanévnyitó beszédéből.] = Felsőoktatási Szemle, 1964. 13. évf. 11. sz. 695–696. p. Ezt hallottuk felsőoktatási intézményeink tanévnyitó ünnepélyein.
- Marxista történettudományunk fejlődésének problémái. = Századok, 1964. 98. évf. 5–6. sz. és klny. Budapest, Akadémiai Ny. 1964. 1011–1052. p.

1965

- Über einige Probleme der Gutswirtschaft in Ungarn in der ersten Hälfte des XVII. Jahrhunderts. = Deuxième Conférence Internationale d'Histoire Économique: Aix-en-Provence, 1962. Vol. II. Paris – La Haye, 1965. p. 223–235.
- [Hozzászólás] Molnár Erik: Az abszolutizmus gazdasági és társadalmi alapjai Európában [c. előadásához]. = A Magyar Tudományos Akadémia Társadalmi-Történeti Tudományok Osztályának Közleményei, XIV. köt. 3. sz. 1965. 190–193. p.
- Neuvième et dixième seigneuriale au XVIIe siècle en Hongrie. = Nouvelles Études Historiques publiées à l'occasion du XIIe Congrès International des Sciences Historiques par la Commission Nationale des Historiens Hongrois. (Réd. par D[ániel] Csatári, L[ászló] Katus, Á[gnés] Rozsnyói) Vcl. 1. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1965. et Sep.: Budapest, Akadémiai Kiadó, 1965. p. 261–283.
- Ungarische Geschichtsforschung von heute. Untersuchungen zur Geschichte des Feudalismus bis zum Ende des 18. Jahrhunderts. = Österreichische Osthefte (Wien), 1965. No 4. p. 313–319.
- Hozzászólás [Mátrai László:] A Magyar Tudományos Akadémia Társadalmi-Történeti Tudományok Osztálya vezetőségének beszámolója kibővített osztályülésén, 1965. április 22-én [c. jejelentéséhez: Az időszzerűség és egzaktuság követelménye a történettudományban]. = A Magyar Tudományos Akadémia Társadalmi-Történeti Tudományok Osztályának Közleményei, XIV. köt. 4. sz. 1965. 314–321. p.
- A XVI. századi majorgazdálkodás problémáihoz. = Agrártörténeti Szemle, 1965. 7. évf. 2–3. sz. 338–340. p.
- Elő- és utószó a Vita a magyarországi osztályküzdelmekről és függetlenségi harcokról c. kötetéhez. [Budapest], Kossuth Könyvkiadó, 1965. V–VII. és 417–462. p.
- A „haza” fogalma az osztálytársadalmakban. = Ugyanott, 153–163. p.

1966

- The development of feudal rent in Hungary in the 15th century. = The Economic History Review, Second series, 1966. vol. XIX. no 1. p. 1–14.
- Nemzeti érzésünk új tartalmához. = Magyar Nemzet, 1966. 22. évf. 49. (február 27.) sz. 5. p. [Szőcs István: A nemzeti érzés új tartalma c. cikkéhez.]
- A III. nemzetközi gazdaságtörténeti kongresszusról. [München, 1965. augusztus 23–27.] = Századok. 1966. 100. évf. 1. sz. és kiny. Budapest, Akadémiai Ny. 1966. 19–26. p.
- Opponensi vélemény Puskás Juliánna: A földbérletek elterjedése és szerepe a mezőgazdaság tőkés fejlődésében a XIX. század végéig c. kandidátusi disszertációjáról. — Összefoglalása: Századok, 1966. 100. évf. 1. sz. 277–279. p.
- Die Getreideversorgung der ungarischen Städte vom XV. bis XVII. Jahrhundert. = Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik (Stuttgart), 1966. Bd. 179. Heft 2. p. 140–159.
- Problemü razvitija vengerszkoj markszisztszkoj isztoricseszkoj nauki. = Acta historica Academiae Scientiarum Hungaricae, Tom. XII. nos 1–2. 1966. et Sep.: Budapest, [Akadémiai Ny.] 1966. p. 113–191.
- Optimizmus és objektivitás történelemszemléletünkben. = Társadalmi Szemle, 1966. 21. évf. 7–8. sz. 99–123. p. [Mód Aladár: Optimizmus vagy pesszimizmus történelemszemléletünkben és A nemzeti kérdés jelentőségéről c. cikkeihez.]
- A magyar forradalmi munkásmozgalom története. 1. köt. [Budapest], Kossuth Könyvkiadó, 1966. = Társadalmi Szemle, 1966. 21. évf. 10. sz. 123–131. p. (Recenzió.)
- A földesúri ártermelés értékeléséhez. = Társadalmi Szemle, 1966. 21. évf. 12. sz. 85–86. p. – Helyreigazítás: Társadalmi Szemle, 1967. 22. évf. 1. sz. 111. p. [Mód Aladár: Történelemszemléletünk ideológiai kérdéseire c. cikkéhez.]
- En Hongrie au XVIe siècle: l'activité commerciale des seigneurs et leur production marchande. = Annales: Économies – Sociétés – Civilisations (Paris), 1966. vol. 21. no 6. p. 1212–1231.
- Megnyitó beszéd. = A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem 1965. évi ünnepi ülészaka. (Szerk. Barna Gyula.) Budapest, Közgazdasági és Jogi Kiadó, 1966. 7–11. p.

- [Hozzászólás] Mátrai László: A Magyar Tudományos Akadémia Filozófiai és Történettudományi Osztálya vezetőségének beszámolója kibővített osztályülésén (1966. május 3.) [c. jelentéséhez]. = A Magyar Tudományos Akadémia Filozófiai és Történettudományi Osztályának Közleményei, XV. köt. 3. sz. 1966. 159–161. p.
- Le IIIe Congrès International d'Histoire Économique. = Acta historica Academiae Scientiarum Hungaricae, Tom. XII. nos 3–4. 1966. p. 445–451.

1967

- Das Problem der „dérogeance“ und der „noblesse commerçante“ im XVI–XVIII. Jahrhundert. = XIIe Congrès International des Sciences Historiques: Vienne, 1965. Vol. V.: Actes. Wien, 1967. p. 171–173.
- Nemzeti önismeret – nemzeti öntudat. = Népszabadság, 1967. 25. évf. 73. (március 26.) sz. 9. p.
- Hozzászólás. [A kései feudalizmus korszaka az egyetemes és a magyar történelemben.] L.: Vita a feudális kori magyar történelem periodizációjáról [1966. március 4.]. = Századok, 1967. 101. évf. 1–2. sz. 175–177., 185–189. p.
- A XVII. századi majorgazdálkodás kérdéséhez. = Agrártörténeti Szemle, 1967. 9. évf. 1–2. sz. 260–263. p.
- [A történettudomány helyzete és feladatai. Beszámoló-részlet és zárszó a Magyar Tudományos Akadémia Filozófiai és Történettudományi Osztálya kibővített osztályülésén (1967. május 4.)]. = A Magyar Tudományos Akadémia Filozófiai és Történettudományi Osztályának Közleményei, XVI. köt. 1. sz. 1967. 8–13., 46–47. p.
- A Nagy Október, a világ, Magyarország. = Esti Hírlap, 1967. 12. évf. 262. (november 5.) sz. 5. p.
- A marxizmus–leninizmus ünnepe. = Magyar Nemzet, 1967. 23. évf. 264. (november 7.) sz. 8. p.
- A Szovjetunió történelmi szerepéről. (A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulójára.) = Magyar Tudomány, 1967. 12. köt. 11. sz. és klny. (Budapest, Akadémiai Ny.) 1967. 695–710. p.
- Molnár Erik emléktáblája előtt. = Századok, 1967. 101. évf. 6. sz. 117–118. p.
- Molnár Erik társadalomtörténet-írásáról. = Kritika, 1967. 5. évf. 11. sz. 46–50. p. és Századok, 1967. 101. évf. 6. sz. 1119–1125. p.
- Isztorija vengerszkogo revoljucionnogo rabocsego dvizsenija. Tom I. [A magyar forradalmi munkásmozgalom története. 1. köt. Kossuth Könyvkiadó, 1966.] = Acta historica Academiae Scientiarum Hungaricae, Tom. XIII. nos 3–4. 1967. p. 446–454. (Recenzió.)

1968

- Die Getreideversorgung der ungarischen Städte vom XV. bis XVII. Jahrhundert. = Troisième Conférence Internationale d'Histoire Économique: Munich, 1965. (Congrès et colloques X.) Préf. Fernand Braudel. [Vol. 1.] Paris – La Haye, Mouton et Co. 1968. p. 97–107.
- Hozzászólás. [A kései feudalizmus korszaka az egyetemes és a magyar történelemben.] = Vita a feudális kori magyar történelem periodizációjáról. (Értekezések a történeti tudományok köréből. Új sorozat 45.) Budapest, Akadémiai Kiadó, 1968. 82–97. p.
- A szocializmus hatása a „másik” világra. = Népszabadság, 1968. 26. évf. 46. (február 24.) sz. 7. p.
- A nemzetközi ideológiai harc és viszonyunk a polgári társadalomtudományokhoz. = Történelmi Szemle, 1968. 11. évf. 1–2. sz. 1–10. p. és klny. Budapest, Akadémiai Ny. 1968. 10 p. [Szigeti József azonos c. tanulmányához.]
- [Intervention.] Cf. Discussion sur la division chronologique de l'histoire hongroise au cours de l'époque féodale. = Acta historica Academiae Scientiarum Hungaricae, Tom. XIV. nos 1–2. 1968. p. 150–151., 161–166.
- Vozniknovenie i razvitie pomescsics'ej trgovli i tovarnogo proizvodstva v Vengrii v XVI v. = Srednie veka (Moszkva), Vüpuszk 31. 1968. p. 307–320.
- „Az ideológiai harc fontos területe.” = Magyar Nemzet, 1968. 24. évf. 247. (október 20.) sz. 9. p.

- A társadalomtudományok fejlődésének elvi kérdéseire. = Társadalmi Szemle, 1968. 23. évf. 12. sz. 33–44. p. [Előtanulmány a „Tudománypolitikai irányelvek”-hez.]
- Tendenze della produzione per il mercato nell'agricoltura ungherese dei secoli XV–XVII. = Studi storici (Roma), 1968. no 3–4. p. 641–654.
- The shifting of international trade routes in the 15th–17th centuries. = Acta historica Academiae Scientiarum Hungaricae, Tom. XIV. nos 3–4. 1968. et Sep.: Budapest, Akadémiai Kiadó, 1968. p. 287–321.
- Magyar gazdaságtörténet (1526-tól) 1848-ig. (Új, átdolg. kiad.) Budapest, 1968. 184 p. (A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem jegyzete.)

1969

- A nemzetközi kereskedelmi útvonalak XV–XVII. századi áthelyeződésének kérdéséhez. = Századok, 1968. 102. évf. 5–6. sz. és klny. Budapest, Akadémiai Ny. 1969. 863–896. p.
- A történettudomány a nemzetközi ideológiai harcban. = Népszabadság, 1969. 27. évf. 8. (január 11.) sz. 7. p.
- Ob izstoricneszkjoj roli Szovetszkogo Sojuza. = Velikaja Oktjabr'szkaja szocialiszticeszkaja revolucija i Vengrija. Szbornik sztatej. (Red. É[rvin] Pamlen'i [Pamlényi].) (Studia historica Academiae Scientiarum Hungaricae 60.) Budapest, Akadémiai Kiadó, 1969. p. 7–28.
- Forradalmi évfordulóra. = Magyar Tudomány, 1969. 14. köt. 1. sz. 1–4. p.
- Megnyitó. – Zárszó. = A Magyar Tudományos Akadémia Filozófiai és Történettudományi Osztályának Közleményei, XVII. köt. 3. sz. 1969. és klny.: Tudományos ülés az 1918 októberi polgári demokratikus forradalom 50. évfordulóján. [Budapest, Akadémiai Ny.] 1969. 313–316., 383–384. p.
- Nyilatkozatok a Magyar Tanácsköztársaságról és hagyományainak felhasználásáról. –: [1918–19. a nemzeti közgondolkodásban.] = Társadalmi Szemle, 1969. 24. évf. 3. sz. 23–25. p.
- A IV. nemzetközi gazdaságtörténeti kongresszus. [Bloomington, 1968. szeptember 9–14.] (– beszámolója a Magyar Történelmi Társulat nyilvános igazgatóválasztmányi ülésén, 1968. november 18-án.) = Századok, 1969. 103. évf. 1. sz. és klny. (Budapest, Akadémiai Ny. 1969.) 66–81. p.
- A magyar történettudomány műhelyében. Beszélgetés. [Riporter]: S. L. = Népszabadság, 1969. 27. évf. 148. (június 28.) sz. 7. p.
- O ponjatii kapitalizma. (Zamecsanija k referatu Prof. F. C. Lejna [Lane].) = Voproszju teorij ékonomiki i podgotovki ékonomiszto. (Szbornik sztatej publikuemuh v svjazi sz 20-letiem Ékonomiceszkogo universziteta imeni Karla Marksza.) Budapest, Egyetemi Ny. 1969. p. 33–44.
- Meanings of capitalism. (F. C. Lane and commentators.) = The Journal of Economic History (New York), 1969. vol. XXIX, no 1. p. 5–12.
- Über den Begriff des Kapitalismus. (Bemerkungen zum Referat von Professor F. C. Lane.) = Einige Fragen der Wirtschaftstheorie und der Heranbildung von Volkswirtschaftlern. Artikelsammlung aus Anlass des zwanzigjährigen Bestehens der Karl-Marx-Universität für Ökonomie. Budapest, Kossuth Könyvkiadó, 1969. p. 37–49.
- Zur Geschichte der internationalen Handelswege und des Handelskapitals vom XV. bis XVII. Jahrhundert. = Jahrbuch für Wirtschaftsgeschichte (Berlin), 1969. No 3. p. 179–192.
- Le IVe Congrès International d'Histoire Économique. Compte rendu à été tenu par – le 18 novembre 1968, à la réunion publique du Comité Directeur de la Société Hongroise d'Histoire. = Acta historica Academiae Scientiarum Hungaricae, Tom. XV. nos 1–2. 1969. et Sep.: Budapest, Akadémiai Kiadó, (1969.) p. 29–50.

1970

- The role of East-Central Europe in international trade. 16th and 17th centuries. = *Études Historiques* 1970 publiées à l'occasion du XIIIe Congrès International des Sciences Historiques par la Commission Nationale des Historiens Hongrois. Vol. 1. (Études.) Budapest, Akadémiai Kiadó, 1970. et Sep.: Budapest, Akadémiai Kiadó, 1970. p. 217–264. (Studia historica Academiae Scientiarum Hungaricae 70.)
- Elnöki bevezető. = A Magyar Tanácsköztársaság 50. évfordulója. Nemzetközi tudományos ülésszak, Budapest, 1969. március 17–19. Szerk. Gábor Sándorné, Mucsi Ferenc. Budapest, Akadémiai Kiadó 1970. 11–12. p.
- Osteuropa und die Entstehung des modernen internationalen Handels im 15. Jahrhundert. = V. Internationaler Kongress der Wirtschaftsgeschichte. Leningrad, 1970. p. 1–15.
- Vosztocsnaja Evropa i nacsalnij period szovremennoj mezsdunarodnoj trgovli v XV v. = V. Mezdunarodnij Kongresszj Ekonomicszkij Isztorii. Leningrad, 1970. p. 1–15.
- Tendenze della produzione per il mercato nell'agricoltura ungherese dei secoli XV–XVII. = *Agricoltura e sviluppo del capitalismo*. Atti del Convegno organizzato dell'Istituto Gramsci, Roma, 20–22. aprile 1968. Roma, 1970. p. 444–455.
- Interventi. = *Ugyanott*, p. 592–596., 602., 607., 698–699.
- Le développement agricole en Hongrie aux XVIe et XVIIe siècles. Le deuxième servage en Europe Centrale et Orientale. = *Recherches Internationales à la Lumière du Marxisme* (Paris), 1970. vol. 10. nos 63–64. p. 214–252.
- Megnyitó és zárászó a Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetének tudományos ülésén, Lenin születésének 100. évfordulója alkalmából. 1970. április 27. = *Történelmi Szemle*, 1970. 13. évf. 2. sz. 207–209., 256–259. p.; *Századok*, 1970. 104. évf. 5–6. sz. 1109–1111., 1162–1165. p. és klny.: *Lenin és a történettudomány*. A Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetének ünnepi ülése Lenin születésének 100. évfordulóján. (Budapest), [Akadémiai Kiadó], 1970. 1–3., 54–57. p.
- Történettudomány. = *Magyar Tudomány*, 1970. 15. köt. 4–5. sz. és klny. (Budapest), [Akadémiai Kiadó], 1970. 241–256. p.
- A magyar történettudomány 25 éve. = *Történelmi Szemle*, 1970. 13. évf. 2. sz. 131–146. p.
- Diminished share of East-Central Europe in the XVIIth century international trade. = *Acta historica Academiae Scientiarum Hungaricae*, Tom. XVI. nos 3–4. 1970. et Sep.: Budapest, Akadémiai Kiadó, 1970. p. 289–306.

1971

- 25 let vengerszkij isztoriccszkij nauki. = *Dvadcat' pjat' let szvobodnoj Vengrii* (Studia historica Academiae Scientiarum Hungaricae 63.) Budapest, Akadémiai Kiadó, 1971. et. Sep.: (Budapest, Akadémiai Ny.) 1971. p. 315–339.
- L'historiographie hongroise au cours du dernier quart de siècle. = *Nouvelles Études Hongroises*, vol. 6. 1971. p. 110–130.
- A társadalomtudományi kutatómunka ideológiai kérdéseire. = *Magyar Tudomány*, 1971. 16. köt. 4. sz. 219–222. p.; *A Magyar Szocialista Munkáspárt X. kongresszusának jegyzőkönyve*. [Budapest], Kossuth Könyvkiadó, 1971. 172–175. p.
- Közép-Kelet-Európa és a nemzetközi kereskedelem a XVI–XVII. században. = *A Magyar Tudományos Akadémia Filozófiai és Történettudományi Osztályának Közleményei*, XIX. köt. 2–3. sz. 1971. és klny. [Budapest, Akadémiai Ny.] 1971. 249–271. p.
- Magyarország nyugati gyapjúszövet-behozatala a XV. és a XVI. század közepén. = *Történelmi Szemle*, 1971. 14. évf. 1–2. sz. 24–34. p.
- Európa problémái a XVII. században. Felszólalás a moszkvai történészkongresszuson. = *Történelmi Szemle*, 1971. 14. évf. 1–2. sz. 216–219. p.; *Századok*, 1971. 105. évf. 2. sz. 402–406. p.
- Les problèmes de l'Europe au XVIIe siècle. Intervention en qualité d'expert au rapport de St. Skalweit. Intervention au rapport de J. Topolski. = *Acta historica Academiae Scientiarum Hungaricae*, Tom. XVII. nos 3–4. 1971. p. 331–336., 338–340.

- A kelet-európai „Gutswirtschaft” problematikájához: robotmunka és bérmunka a földesúri major-ságokon a XVI–XVII. századi Magyarországon. = *Agrártörténeti Szemle*, 1971. 13. évf. 1–2. sz. 1–20. p. és klny. (Budapest), [Akadémiai Kiadó], 1971. 20 p.
- Zur Problematik der osteuropäischen Gutswirtschaft: Fronarbeit und Lohnarbeit auf den ungarischen Herrngütern. = *Studia historica in honorem Hans Kruus*, (Toimetanud Ju. Kahk ja A. Vassar.) Tallinn, 1971. p. 154–175.
- Elnöki megnyitó. = *Vita Magyarország kapitalizmuskori fejlődéséről*. (Értekezések a történeti tudományok köréből. Új sorozat 55.) Budapest, Akadémiai Kiadó, 1971. 9–11. p.

1972

- Sixteenth-century Hungary: Commercial activity and market production by the nobles. = *Economy and society in early modern Europe. Essays from „Annales”*. Edited by Peter Burke. New York–London, Routledge and Kegan Paul, 1972. p. 113–133.
- Über die Rolle des „Loskaufs”. Zum Beitrag von G[eorg] Moll. II. Kolloquium der Wirtschaftshistoriker der DDR und der VR Ungarn vom 7. bis 10. September 1971. in Quedlinburg. = *Jahrbuch für Wirtschaftsgeschichte* (Berlin), 1972. I. p. 293–294.
- Barscsina i naemnjú trud v pomescics'em doménial'nom hozjajsztve Vengrii v XVI–XVII vekah. = *Voproszú Isztorii* (Moszkva), 1972. N° 9. p. 82–97.
- L'Europe Centrale et Orientale dans la première période de l'épanouissement de l'économie mondiale (XVIe–XVIIe siècle). = *Nouvelles Études Hongroises*, vol. 7. 1972. p. 3–12.
- Central'naja i Vosztocsnaja Evropa na pervom étape razvitija szovremennoj mirovoj ékonomiki (XVI–XVII vv). = *Étjudü o Vengrii*, Tom 7, 1972. p. 87–96.
- Zur Geschichte der Handelsbeziehungen zwischen Österreich und Ungarn im 15. und 16. Jahrhundert. = *Mitteilungen des Österreichischen Staatsarchivs* (Wien), Bd. 25, 1972. p. 244–256.
- A társadalmi tudat fejlődése Magyarországon a felszabadulás óta. = *Magyar Tudomány*, 1972. 17. köt. 5. sz. 265–277. p. [Kutatási tervtanulmány rövidített változata. – Összeáll. –.]
- 1514 – új megvilágításban. –: A „második jobbgáyság”. = *Magyar Nemzet*, 1972. 28. évf. 226. (szepember 24.) sz. 8. p.
- Az 1514. évi parasztfelkelés és a „második jobbgáyság”. = *Valóság*, 1972. 15. évf. 11. sz. 1–11. p.
- Az 1514. évi parasztfelkelés és a „második jobbgáyság”. = *A Magyar Tudományos Akadémia Filozófiai és Történettudományi Osztályának Közleményei*, XXI. köt. 3. sz. 1972. és klny. [Budapest], (Akadémiai Ny. 1972.) 281–257. p.
- Egy évszázados történésvitáról: áthaladt-e a levantei kereskedelem útja a középkori Magyarországon? = *Századok*, 1972. 106. évf. 4–5. sz. és klny. (Budapest, Akadémiai Ny. 1972.) 849–891. p.
- A középkori Levante-kereskedelem „sorsa” XIX–XX. századi történetírásunkban. = *Történelmi Szemle*, 1972. 15. évf. 3–4. sz. 343–377. p.

1973

- La route du poivre vers la Hongrie médiévale. (Contribution à l'histoire du commerce méditerranéen au XVe siècle.) = *Mélanges en l'honneur de Fernand Braudel*. [Vol 1.] *Histoire économique du monde méditerranéen 1450–1650*. (Toulouse, Édouard Privat ed., 1973) p. 449–458.
- Nemzeti kérdés a mai történetírásban. = *Népszabadság*, 1973. 31. évf. 51. (március 2.) sz. 6–7. p.
- Die nationale Frage in der heutigen Geschichtsschreibung. = *Budapester Rundschau*, 1973. Jahrg. 7. No 12. (19. März) p. 1, 4.
- Opponensi vélemény Varga János: Jobbgáyságrendszer a magyarországi feudalizmus kései századaiban 1556–1767. c. doktori disszertációjáról – Összefoglalása: *Századok*, 1973. 107. évf. 2. sz. 440–442., 446. p.
- Hozzászólás Király István: Hazafiság és internacionalizmus c. előadásához. = *Magyar Tudomány*, 1973. 18. köt. 7–8. sz. 505–507. p.

1975

- La politica commerciale di Luigi d'Angiò e il traffico delle „mercanzie marittime” dopo la pace di Zara. = Rapporti veneto-ungheresi all' epoca del Rinascimento. (Atti del II Convegno di Studi Italo-Ungheresi promosso ed organizzato dall'Accademia Ungherese delle Scienze dalla Fondazione Giorgio Cini dall'Istituto per le Relazioni Culturali di Budapest. Budapest, 20–23 giugno 1973.) (Studia humanitatis 2.) A cura di Tibor Klaniczay. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1975. p. 105–119.
- A szovjet és a magyar történettudomány kapcsolatainak jelentősége, eredményei, továbbépítése. = A Magyar Tudományos Akadémia Filozófiai és Történettudományi Osztályának Közleményei, XXIV. köt. 1. sz. 1975. 5–16. p. [Előadás az MTA II. Osztálya 1974. szeptember 18-án, a magyar–szovjet tudományos és műszaki együttműködési egyezmény aláírásának 25. évfordulója alkalmából rendezett tudományos ülésszakán.]
- A Történettudományi Intézetben. Beszélgetés. [Riporter]: Zöldi László. = Élet és Irodalom, 1975. 19. évf. 9. (március 1.) sz. 7. p.
- A Levante-kereskedelem erdélyi útvonala I. Lajos és Zsigmond korában. = Századok, 1975. 109. évf. 1. sz. és klny. Budapest, [Akadémiai Kiadó], 1975. 3–32. p.
- Les 25 ans de l'Institut des Science Historiques de l'Academie des Sciences de Hongrie. = Acta historica Academiae Scientiarum Hungaricae, Tom. XXI. nos 1–2. p. 1–15. Co-auteur: Gy[örgy] Ránki.
- Historical sciences. = Science and scholarship in Hungary. Edited by Tibor Erdely-Grúz, Kálmán Kulcsár. Budapest, Corvina, 1975. p. 228–248. Co-author: Erik Molnár.
- Tudománypolitikai kérdések a másfél százados Akadémián. Az Akadémia jubileumi közgyűlésén elhangzott előadás. = Magyar Nemzet, 1975. 31. évf. 105. (május 7.) sz. 8. p. [Rövidített szöveg.]
- A másfél százados Akadémia. I–II. = Élet és Irodalom, 1975. 19. évf. 20. (május 17.) sz. 4–5. p., 21. (május 24.) sz. 4–5. p. [Részletek az akadémiai előadásból.]
- Tudománypolitikai kérdések a másfélszázados Akadémián. = Magyar Tudomány, 1975. 20. köt. 5–6. sz. és klny. Budapest, Akadémiai Ny. 1975. 294–307. p.
- Les sciences historiques en Hongrie. = Études Historiques Hongroises 1975 publiées à l'occasion du XIVe Congrès International des Sciences Historiques par la Commission Nationale des Historiens Hongrois, Vol. 1. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1975. p. 17–36. et Sep.: Budapest, Akadémiai Kiadó, 1975. 22. p. (Studia historica Academiae Scientiarum Hungaricae 87.) Co-auteur: E[rvin] Pamlényi
- Isztoriceszkaja nauka v Vengrii. = Études Historiques Hongroises 1975 . . . Vol. 1. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1975. p. 37–58. et Sep.: Budapest, Akadémiai Kiadó, 1975. 24 p. (Studia historica Academiae Scientiarum Hungaricae 88.) Szoavtor: É. Pamlen'i
- Levantine trade and Hungary in the Middle Ages (Theses, controverses, arguments). = Études Historiques Hongroises 1975 . . . Vol. 1. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1975. p. 283–307. et Sep.: Budapest, Akadémiai Kiadó, 1975. 27. p. (Studia historica Academiae Scientiarum Hungaricae 97.)
- Előszó. = Hazafiság – nemzetköziség. Szemelvénygyűjtemény. 1. rész. Budapest, 1975. 3–5. p. Társ szerző: Benczédi László. Részletek – tanulmányaiból: 100–101., 104–105., 107–108., 110–112. p.
- Széchenyi és az Alduna-szabályozás 1830–1832-ben. = Történelmi Szemle, 1975. 18. évf. 4. sz. és klny. Budapest, Akadémiai Ny. 1975. 557–581. p.

1976

- Osteuropa und die Anfangsperiode der Entstehung des modernen internationalen Handels im XV Jahrhundert. = Fifth International Congress of Economic History: Leningrad, 1970. Papers. Vol. VI. Moscow, 1976. p. 180–194.

- Corvées et travail salarié dans les exploitations seigneuriales de la Hongrie des XVIe et XVIIe siècles. = Paysannerie française, paysannerie hongroise XVIe–XXe siècles. (Colloque Franco–Hongrois d'Histoire Sociale. Budapest 17–21 mars 1972.) Publ. sous la dir. de Béla Köpeczi et Éva H. Balázs. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1973. p. 75–97.
- Favourable and unfavourable conditions for capitalist growth: the shift of international trade routes in the XVth to XVIIth centuries. = Fourth International Conference of Economic History. Bloomington, (September 10–14) 1968. Edited by F. C. Lane. (Congrès et colloques XIV.) Paris – La Haye, Mouton, 1973. p. 53–68.
- Chilei mementó. = Népszabadság, 1973. 31. évf. 234. (október 6.) sz. 6–7. p.
- Ötnegyed évszázad távlatából. = Népszabadság, 1973. 31. évf. 294. (december 16.) sz. Vasárnapi melléklet, 3. p. [1848–49.]

1974

- Die Stellung des ungarischen Bauernkrieges von 1514 in der Agrargeschichte. = Wirtschaftliche und soziale Strukturen im saekularen Wandel. Festschrift für Wilhelm Abel zum 70. Geburtstag. Hrsg. von Ingomar Bog u.a. Bd. I. Agrarische Wirtschaft und Gesellschaft in vorindustrieller Zeit. Hannover, 1974. p. 199–211.
- A magyar történettudomány 25 éve. = A magyar és a román történettudomány negyedszázados fejlődése. A Magyar–Román Történész Vegyesbizottság ülésének anyaga. Budapest, 1971. június 1–5. (Szerk. Csatári Dániel.) Budapest, Akadémiai Kiadó, 1974. 17–35. p.
- „Molnár-vita” – nacionalizmus – szupranacionalizmus. Szélgjegyzetek Király István tanulmányához. = Kortárs, 1974. 18. évf. 1. sz. 127–132. p.
- [Felszólalás Király István: Hazafiság és internacionalizmus c. tanulmányának a Magyar Tudományos Akadémia I. Osztálya által rendezett vitáján: Vácrátót, 1973. szeptember 26.] L.: Hazafiság és internacionalizmus. (Összeáll. Stier Miklós, Tarnóc Márton.) = Magyar Tudomány, 1974. 19. köt. 1. sz. 27–30. és 52. p.; Látóhatár, 1974. áprilisi sz. 99–103. és 143–144. p.
- Ötnegyed évszázad távlatából. = Látóhatár, 1974. februári sz. 127–132. p.
- Közös dolgaink a történelem-kutatásban. = Élet és Irodalom, 1974. 18. évf. 38. (szeptember 21.) sz. 3–4. p. [A magyar–szovjet tudományos és műszaki együttműködési egyezmény aláírásának 25. évfordulója alkalmából.]
- Magyar és szovjet történészek közös munkája. –: A kapcsolatok jelentősége. Részlet a Magyar Tudományos Akadémia ünnepi ülészakán elhangzott előadásból. = Népszabadság, 1974. 32. évf. 222. (szeptember 22.) sz. Vasárnapi melléklet, 5. p.
- Görgy, Világos után. = Népszabadság, 1974. 32. évf. 252. (október 27.) sz. Vasárnapi melléklet, 7. p.
- Negyedszázados a Történettudományi Intézet. – [és] Ránki György beszámolója az 1974. november 22-én tartott ünnepi ülésen. = Magyar Nemzet, 1974. 30. évf. 277. (november 27.) sz. 8. p.
- Fronarbeit und Lohnarbeit in der ungarischen Gutswirtschaft im 16–17. Jahrhundert. = Społeczeństwo – Gospodarka – Kultura. Studia ofiarowana Marianowi Małowistowi w czterdziestolecie pracy naukowej. Warszawa, 1974. p. 247–256.
- Szocialista nemzeti öntudat – proletár nemzetköziség. Hozzászólás az MSZMP KB mellett működő Kulturpolitikai Munkaközösség állásfoglalásához. = Társadalmi Szemle, 1974. 29. évf. 12. sz. 52–60. p.
- Egy nagy marxista tudósra emlékezve. Molnár Erikről, születésének 80. évfordulóján. = Népszabadság, 1974. 32. évf. 292. (december 14.) sz. 6–7. p.
- Új történelmünk, új történetírásunk. (A felszabadulás 30. évfordulójára.) = Magyar Hírlap, 1974. 7. évf. 355. (december 25.) sz. 18–19. p.
- A Történettudományi Intézet 25 éve. = Történelmi Szemle, 1974. 17. évf. 4. sz. 465–475. p. Társ-szerző: Ránki György.
- A középkori Levante-kereskedelem és Magyarország. = Történelmi Szemle, 1974. 17. évf. 4. sz. 476–482. p.

- Megnyitó. = A negyvennyolcas forradalom kérdései. (Értekezések a történeti tudományok köréből. Új sorozat 77.) Budapest, Akadémiai Kiadó, 1976. 9–14. p.
- Tudománypolitikai kérdések a másfél százados Akadémián. = A Magyar Tudományos Akadémia Filozófiai és Történettudományi Osztályának Közleményei, XXV. köt. 1. sz. 1976. és klny.: Tudományos emlékülés a Magyar Tudományos Akadémia megalapításának 150. évfordulója alkalmából. [Budapest, Akadémiai Ny.] 1976. 59–74. p. [Az Akadémia nyilvános jubileumi közgyűlésén, 1975. május 5-én elhangzott előadás.]
- Magyarország története tíz kötetben. [Riporter]: Végh Ferenc. = Tudományos Magazin, 1976. 9. évf. 1. sz. 4–14. p.
- Hazafiság – nemzetköziség. Szemelvénygyűjtemény. [2. rész.] Budapest, 1976. 91 p. Társzerkesztő: Benczédi László.
- A ma történetíróinak hivatása. Beszélgetés. [Riporter]: Kékesi Katalin. = Népszabadság, 1976. 34. évf. 61. (március 12.) sz. 8. p.
- Az Akadémia 136. közgyűlése elé. –: „Közzgondolkodásunkban erősödjük a nemzeti és internacionális látásmód egysége.” = Magyar Tudomány, 1976. 21. köt. 4–5. sz. 271–273. p.
- Novaja vengerszakaja isztoriografija – napravljenija, iszszledovanija, metodü, zadacsi. = Étjudi o Vengrii, Tom 11. 1976. p. 44–56.
- Az összehasonlítás ereje. = Népszabadság, 1976. 34. évf. 197. (augusztus 20.) sz. 13. p. [Részletek a Nemzetközi Összehasonlító Irodalomtudományi Társaság budapesti kongresszusán 1976. augusztus 12-én elhangzott megnyitóból.]
- Elmélyülő tudományos együttműködés. = Magyar Hírlap, 1976. 9. évf. 257. (október 30.) sz. 6. p. [Tájékoztató a szocialista országok akadémiai társadalomtudományi alelnökeinek varsói értekezletéről, 1976. október 19–22.]
- Előszó. = Hazafiság – nemzetköziség. Szemelvénygyűjtemény. Budapest, 1976. 3–5. p. Társzerző: Benczédi László. Részletek – tanulmányaiból: 99–101, 104–105., 107–108., 110–112., 188–189. p.
- Le commerce du Levant et la Hongrie au Moyen Age. Thèses, polémiques, arguments. = Annales: Économies – Sociétés – Civilisations (Paris), 1976. vol. 31. no 6. p. 1176–1194.
- Hazafiság és nemzetköziség a magyar történettudományban. = Magyar Hírlap, 1976. 9. évf. 258. (október 31.) sz. 9. p. [Az 1976. szeptember 13-án Novoszibirszkben tartott előadás rövidített változata.]
- Széchenyi és az Alduna-szabályozás 1830–1832-ben. = A Magyar Tudományos Akadémia Filozófiai és Történettudományi Osztályának Közleményei, XXV. köt. 2–3. sz. 1976. és klny. Budapest, [Akadémiai Kiadó], 1976. 143–173. p.
- Szófejtés és gazdaságtörténet. Crom – cromer – kalmár. = Magyar Nyelv, 1976. 72. évf. 4. sz. 422–429. p.
- Interventions au XIVe Congrès International des Sciences Historiques (San Francisco, 1975). = Acta historica Academiae Scientiarum Hungaricae, Tom. XXII. nos 3–4. 1976. p. 418–419., 426–429., 441–444., 481–483.

1977

- Begrüßungsansprache. – Der Bauernaufstand vom Jahre 1514 und die „zweite Leibeigenschaft”. = Aus der Geschichte der ostmitteleuropäischen Bauernbewegungen im XVI–XVII. Jahrhundert. (Vorträge der internationalen wissenschaftlichen Konferenz aus Anlass der 500. Wiederkehr der Geburt von György Dózsa. Budapest, 12–15. September 1972.) Hrg. von Gusztáv Heckenast. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1977. p. 13–15., 275–301.
- Vüsztpulenie akademika Zs. P. Paha, vice-prezidenta VAN. [O prakticseszkoj funkcii obszcsesztvennüh nauk.] = Materialü II-go Szovescsanija vice-prezidentov akademij nauk szocialiszticseszkih sztran po obszcsesztvennüm naukam. Varsava, 19–21 oktjabr’ja 1976 goda. (Red. koll.: V. Markevics [W. Markiewicz] predszedatel’, B. Lugovski [Ługowski] [i dr.]). Varsava, Pol’sz-kaja Akademia Nauk, Otdelenie Obszcsesztvennüh Nauk, Centr naucnoj informacii, 1977. p. 68–72.

- A társadalomtudományok gyakorlati funkciójáról. = Magyar Tudomány, 1977. 22. köt. 3. sz. és klny. (Budapest, Akadémiai Ny.) 1977. 161–163. p. [Az előző felszólalás rövidített szövege.]
- Bővülnek a magyar–angol történésszkapcsolatok. - nyilatkozata. = Népszabadság, 1977. 35. évf. 103. (május 4.) sz. 5. p.
- „Deviation” of agrarian developments in Hungary from those of Western-Europe, 15th–17th centuries. = Anglo–Hungarian Conference of Historians. London, 1977. p. 1–13.
- Előszó. = Hazafiság – nemzetköziség. Szemelvénygyűjtemény. (Budapest), [1977.] 5–6. p. Társszerző: Benczédi László. Részletek – tanulmányaiból: 100–101., 104–105., 107–108., 110–112., 188–189. p.
- Voprosz patriotizma i internacionalizma v vengerszkoj isztoriceszkoj nauke. = Acta historica Academiae Scientiarum Hungaricae, Tom XXIII. nos 3–4. 1977. p. 247–256.
- Történelemszemlélet és történettudomány. (Cikkek, tanulmányok.) [Budapest], Kossuth Könyvkiadó, 1977. 565 p.
- A kötet tartalma:
- A társadalomtudományok fejlődésének elvi kérdéseire (1968). 11–31.
- A nemzetközi ideológiai harc és viszonyunk a polgári társadalomtudományokhoz (1968). 32–49.
- Optimizmus és objektivitás történelemszemléletünkben (1966). 50–81.
- Történetírás és tudatformálás (1965). 82–95.
- Lenin és a történettudomány (1970). 96–107.
- Tudománypolitikai kérdések a másfél százados Akadémián (1975). 108–131.
- A demokratikus történelemtanítás kérdéséhez (1948). 135–142.
- Tanulmányúton a Szovjetunióban (1955). 143–153.
- A magyar történelem egyetemi tankönyvének (1526–1711) átdolgozásához. Irányelvek. (1960) 154–163.
- A haza fogalma az osztálytársadalmakban (1962). 164–174.
- A nacionalizmus elleni harc történettudományunkban (1964). 175–218.
- Nemzeti önismeret – nemzeti öntudat (1967). 219–228.
- A Szovjetunió történelmi szerepéről. (A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulójára.) (1967) 229–253.
- „Molnár-vita” – nacionalizmus – szupranacionalizmus. (Széjlegyzetek Király István tanulmányához.) (1974) 254–264.
- Szocialista nemzeti öntudat – proletár nemzetköziség. (Hozzászólás az MSZMP KB mellett működő Kulturpolitikai Munkaközösség állásfoglalásához.) (1975) [1974]. 265–282.
- Dózsa György emléke. Az 1514. évi parasztfelkelés és a „második jobbágyság” (1972). 285–323.
- A társadalmi összefogás kérdése a Rákóczi-szabadságharcban (1953) [1954]. 324–345.
- 1848 – ötnegyed évszázad távlatából (1973). 346–353.
- Görgey, Világos után. (Kiadatlan Görgey-iratok 1849 augusztusából.) (1957) 354–391.
- A dualizmus rendszerének első éve Magyarországon (1955). 392–452.
- 1918–1919 a nemzeti közgondolkodásban (1969) 453–460.
- Az ellenforradalmi történelemszemlélet kialakulása Székfü Gyula „Három nemzedék”-ében (1962). 463–519.
- Molnár Erik társadalomtörténet-írásáról (1967). 520–530.
- A szovjet és a magyar történettudomány kapcsolatainak jelentősége, eredményei, továbbépítése (1974). 531–547.
- Új történelmünk, új történetírásunk. (A felszabadulás 30. évfordulójára.) (1974) 548–564.
- 25 de ani de dezvoltarea științei istorice ungare. = Lucrările Comisiei Mixte de Istorie Româno–Ungară. Sesiunile I și a II-a. (Sesiunea, I, Budapesta, 1–5 iunie 1971, Sesiunea a II-a, București, 9–11 februarie 1972. Sub red. lui Dan Berindei.) București, Ed. Academiei Republ. Soc. România, 1977. p. 19–44.

Znacsenie, rezul'tatü i zadaci dal'nejsego razvitija szvjazej szovetszkoi i vengerszkoi isztoricseszkoj nauki. = Szotrudnicseszto vengerszkoi i szovetszkoi isztorikov, Materialü szeszszii II Otdelenija Vengerszkoi Akadémii Nauk poszvjaszennoj 25-letiju vengerszko-szovetszkogo naucsno-tehniceszko szotrudnicseszta, 18 szentjabr'ja 1974 goda. (Studia historica Academiae Scientiarum Hungaricae 129.) Budapest, Akadémiai Kiadó, 1977. p. 9–21.

1978

- V szovetszko–vengerszkoi komiszzszi isztorikov (1969–1976 gg). = Voprosü Isztorii (Moszkva), 1978, N° 1, p. 182–190. Szoavtor: A. P. Okladnikov.
- A múltrol a jelenhez szólni. [Interjú. – Riporter]: Szenes Imre. = Népszava, 1978. 106. évf. 79. (április 3.) sz. 3. p.
- Történelemszemlélet – nemzeti hagyományok. Beszélgetés. [Riporter]: Kovács Dénes. = Népszabadság, 1978. 36. évf. 89. (április 16.) sz. 11. p.
- Vergangenheit, die die Gegenwart anspricht. Gespräch. [Reporter], Imre Szenes. = Budapester Rundschau, 1978. Jahrg. 11. No 18. (1. Mai) p. 6.
- A Dunánál. Itt élned kell. = Élet és Irodalom, 1978. 22. évf. 27. (július 8.) sz. 3–4. p.
- A patriotizmus és az internacionalizmus szerepe napjainkban. = Magyar internacionalisták Szibériában és a Távol-Keleten 1917–1922. Tudományos ülésszak. Irkutzk–Habarovszk–Novoszibirszk, 1976. szeptember 4–16. [Budapest], Kossuth Könyvkiadó, 1978. 17–22. p.
- Hazafiság és nemzetköziség a magyar történettudományban. = Ugyanott, 341–353. p.
- A Nemzetközi Gazdaságtörténeti Társaság tevékenységéről nyilatkozik az új magyar elnök. = Népszabadság, 1978. 36. évf. 198. (augusztus 23.) sz. 5. p.
- Előszó. = Hazafiság – nemzetköziség. Szemelvénygyűjtemény. [Budapest], Kossuth Könyvkiadó, (1978). 5–7. p. Társzerző: Benczédi László. Részletek – tanulmányaiból: 122–124., 128–129., 130–132., 134–136., 226–228. p.
- A Dunánál. Itt élned kell. = Látóhatár, 1978. szeptemberi sz. 124–135. p.
- At the Danube. = The New Hungarian Quarterly, vol. XIX. no 72. 1978. p. 123–128.
- Szovetszko–vengerszkoi komiszzszi isztorikov. = Obszcseszttvennue Nauki (Moszkva), 1978. N° 5. p. 166–174. Szoavtor: A. P. Okladnikov.
- Zur Geschichte des levantinischen Pfefferhandels um 1500. = Wirtschaftskräfte und Wirtschaftswege. Festschrift für Hermann Kellenbenz. Bd. 1. Mittelmeer und Kontinent, Hrsg. von Jürgen Schneider. (Beiträge zur Wirtschaftsgeschichte 4.) [Nürnberg], Klett-Cotta, 1978. p. 521–529.
- A Levante-kereskedelem erdélyi útvonala a XV–XVI. század fordulóján. = Századok, 1978. 112. évf. 6. sz. és klny. Budapest, Akadémiai Ny. 1978. 1005–1038. p.

1979

- Társadalomtudományok és tudományközi kapcsolatok. = Népszabadság, 1979. 37. évf. 48. (február 27.) sz. 4–5. p.
- Hazafiság és nemzetköziség a történelemszemléletben. = Hazafiság és nemzetköziség a marxizmus–leninizmusban. [Budapest], Kossuth Könyvkiadó, 1979. 34–55. p. [Előadás a propagandisták elméleti tanácskozásán, Veszprém, 1978. december.]
- Statements by academicians on the revolutionary period and its heritage. [Statement by Zsigmond Pál Pach.] = History in the present. Hungarian politicians, academicians and writers on the past and present. Budapest, Lapkiadó Váll., Athenaeum Pr., 1979. p. 34–37.
- Nyugat- és kelet-európai fejlődés az újkor hajnalán. [1–2. rész.] = Magyar Nemzet, 1979. 35. évf. 86. (április 13.) sz. 7. p., 87. (április 14.) sz. 5. p.
- Világ gazdasági korszakváltás az újkor hajnalán. = Magyar Nemzet, 1979. 35. évf. 99. (április 29.) sz. 9. p.

- Befejeződött a magyar–angol történeztanácskozás. – és Thomas C. Barker nyilatkozata. = Népszabadság, 1979. 37. évf. 104. (május 6.) sz. 4. p.
- Magyar–szovjet együttműködés a társadalomtudományokban. = Népszabadság, 1979. 37. évf. 158. (július 8.) sz. 11. p.
- Levantine trade and Hungary in the XVIth–XVIIth centuries. = Venezia e Ungheria nel contesto del barocco europeo. (Atti del convegno di studi promosso e organizzato dalla Fondazione Giorgio Cini, dall' Accademia Ungherese delle Scienze, dall' Istituto per le Relazioni Culturali di Budapest. Venezia, 10–13 novembre 1976.) (Civiltà veneziana. Studi 33.) A cura di Vittore Branca. Firenze, Leo S. Olschki, 1979. et Sep. p. 71–84.
- Európa a XV–XVII. században (Egyetemes történeti bevezető a „Magyarország története” III. kötetéhez.) = Történelmi Szemle, 1979. 22. évf. 2. sz. 297–340. p.
- A múltról írunk, de a jelenhez szólunk. Születésnap beszégetés. [Riporter]: Papp Gábor. = Népszabadság, 1979. 37. évf. 232. (október 4.) sz. 7. p.
- East–West relations in early modern Europe. = The New Hungarian Quarterly, vol. XX. no 76. 1979. p. 140–147.
- Die Verkehrsroute des Levantehandels nach Siebenbürgen und Ungarn zur Zeit der Könige Ludwig von Anjou und Sigismund von Luxemburg. = Europäische Stadtgeschichte in Mittelalter und früher Neuzeit. Red. von Werner Mägdefrau. Weimar, H. Böhlau Nachf. 1979. p. 60–91.
- Megnyitó. A Magyar–Osztrák Történeztudományi Bizottság I. (budapesti) tudományos ülése (1978. szeptember 20–22.) = A Magyar Tudományos Akadémia Filozófiai és Történettudományi Osztályának Közleményei, XXVIII. köt. 1–3. sz. 1979. 129–131. p.

1980

- Akadémiai alelnökök értekezlete Prágában. – nyilatkozata. = Magyar Nemzet, 1980. 36. évf. 128. (június 3.) sz. 5. p.
- The Transylvanian route of Levantine trade at the turn of the 15th and 16th centuries. = Études Historiques Hongroises 1980 publiées à l'occasion du XVe Congrès International des Sciences Historiques par la Commission Nationale des Historiens Hongrois. Vol. 1. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1980. p. 133–166. et Sep.: Budapest, Akadémiai Kiadó, 1980. 36 p. (Studia historica Academiae Scientiarum Hungaricae 138.)
- Levantine trade routes and Eastern Europe in the Middle Ages. = XVe Congrès International des Sciences Historiques: Bucarest, 10–17 août 1980. Rapports, Vol. 2. Chronologie. [Bucarest], Ed. Academiei Republ. Soc. România, 1980. p. 222–230.
- Társadalomtudományok és tudományközi kapcsolatok. = Közgazdasági Szemle, 1980. 27. évf. 7–8. sz. 777–781. p.
- A mába érő múlt. A tizenötödik történeztudományi világkongresszusról. Papp Gábor beszélgetése Pach Zsigmond Pállal stb. = Népszabadság, 1980. 38. évf. 198. (augusztus 24.) sz. 8. p.
- Voproszju patriotizma i internacionalizma v vengerszkoj isztoricseszkoj nauke. = Vengerszkie internacionalisztü v Szibiri i na Da' nem Vosztoke 1917–1922 gg. K isztorii szovetszko–vengerszkih internacional'nuh szvjazej. Moszkva, Izd. „Nauka”, 1980. p. 238–253.
- Činnost' Historického ústavu Maďarskej Akadémie Vied v príbehu 25 rokov. = Slovanské Štúdie, XXI. Veda. Bratislava, Vydavateľstvo Slovenskej Akadémie Vied, 1980. p. 187–207. Spoluautor: György Ránki.
- Welcome address. Comparison and „incomparability” in history. = Actes du VIIIe Congrès de l'Association Internationale de Littérature Comparée (Budapest, 1976). Sous la direction de Béla Köpeczi, György M[ihály] Vajda. Vol. 1. Stuttgart, Erich Bieber, 1980. p. 29–31.
- Avatóbészéd [Berend T. Iván akadémiai rendes tag székfoglaló előadása alkalmából]. = A Magyar Tudományos Akadémia Filozófiai és Történettudományi Osztályának Közleményei, XXIX. köt. 1–2. sz. 1980. 55–57. p.
- A társadalomkutatók felelőssége. (A szocialista országok tudományos akadémiai társadalomtudományi alelnökeinek 1980. május 26–29-i prágai értekezletén elhangzott felszólalás részlete.) = Magyar Tudomány, 1980. 25. köt. 10. sz. 713–715. p.

- Széchenyi és az Al-Duna szabályozásának kezdete. = *História*, 1980. 2. évf. 4. sz. 11–13. p.
- Kiállítások, konferenciák Bethlen Gábor születésének 400. évfordulóján. – nyilatkozata. = *Magyar Nemzet*, 1980. 36. évf. 149. (június 27.) sz. 5. p.
- Ünnepi megemlékezés Bethlen Gábor születésének 400. évfordulóján. Nyilatkozat. = *Népszava*, 1980. 108. évf. 149. (június 27.) sz. 5. p.
- Bethlen Gáborról – születésének 400. évfordulóján. = *Társadalmi Szemle*, 1980. 35. évf. 11. sz. 71–78. p.
- Társadalomtudományok és tudományközi kapcsolatok. (Elnöki megnyitó.) = *Az 1970-es évtized a magyar történelemben. (Tudományos ülés. Budapest, 1980. május 7.)* [Budapest], Kossuth Könyvkiadó, 1980. 7–15. p.
- Hazafiság és nemzetköziség a történetiszemléletben. Budapest, MTA KFSz soksz. [1980]. 14 p.
- Zárszó. = *A Magyar Tanácsköztársaság 60. évfordulója*. Budapest, 1979. március 6–7. (Szerk. Kőpeczi Béla.) Budapest, Akadémiai Kiadó, 1980. 399. p.

1981

- Le commerce du Levant et la Hongrie au XVIe siècle. = *La Pologne et la Hongrie aux XVIe–XVIIIe siècles. Textes du Colloque Polono-Hongrois de Budapest (1976)*. Publ. par Vera Zimányi. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1981. p. 45–55.
- A hazafiság néhány kérdése. = *Társadalmi Szemle*, 1981. 36. évf. 5. sz. 39–51. p. és *Reflektor: Válogatás a politikai sajtó cikkeiből*, 1981. 2. sz. 333–357. p
- On the early modern copper production. = *Precious metals in the age of expansion. Papers of the XIVth International Congress of the Historical Sciences. Introduced and edited by Hermann Kellenbenz*. Stuttgart, 1981. p. 300–302.
- Vüsztuplenie Zs. P. Paha. [Ob otvetsztvennoszti obszcsesztvovedov.] = *Materialü IV-go Szovescsanija vice-prezidentov akademij nauk szocialiszticeszkih sztran po obszcsesztvennum naukam*. Praga–Bratiszlava, 26–31 maja 1980 goda. Pod red. J. Blagozsa, Sz. N. Szmírnova i V. I. Kuraeva. Praga, Csehoszlovackaja Akademia Nauk, 1981. p. 72–76.
- Neszkoľko szlov ob akademike E. V. Tarle. = *Iz literaturnogo naszledija E. V. Tarle*. Red. M. V. Necsina. Moszkva, 1981. p. 270–271.
- Nemzeti örökségünk és szocialista hazafiság. (Részletek „A hazafiság néhány kérdése” c., a *Társadalmi Szemle* 1981. 5. számában megjelent tanulmányból.) = *Népszabadság*, 1981. 39. évf. 115. (május 19.) sz. 4. p.
- A jelenkortörténet kutatásáról. = *Történelmi Szemle*, 1981. 24. évf. 2. sz. 129–134. p.
- Valóságfeltárás és ideológia. = *Magyar Nemzet*, 1981. 37. évf. 215. (szeptember 13.) sz. 9. p.
- Tudományos ülésszak a közelmúlt történelméről. = *Népszava*, 1981. 109. évf. 226. (szeptember 26.) sz. 5. p.
- Szocialista megújulás és a társadalomtudományok. = *Népszabadság*, 1981. 39. évf. 233. (október 4.) sz. 8. p.
- Bethlen Gáborról – születésének 400. évfordulóján. = *Századok*, 1981. 115. évf. 4. sz. 659–663. p.
- Hozzászólás [az Országos Elnökség beszámolójához: A magyar–szovjet társadalomtudományi együttműködésről.] = *A Magyar–Szovjet Baráti Társaság VII. országos értekezletének jegyzőkönyve*. 1981. október 17. (Szerk. Rákos Imréné.) [Budapest], (Szolnoki Ny.) 1981. 58–60. p.
- Hogyan vált történetíróvá Molnár Erik? (Részletek a Molnár Erik-émlékülésen, Kecskeméten elhangzott előadásból.) = *Magyar Nemzet*, 1981. 37. évf. 280. (november 29.) sz. 9. p.
- A történetíró Molnár Erik. (Az 1981. november 27-én Kecskeméten tartott Molnár Erik-émlékülésen elhangzott előadás.) = *Történelmi Szemle*, 1981. 24. évf. 4. sz. és klny. (Budapest, Akadémiai Ny. 1981.) 513–520. p.
- Társadalmi törvényszerűség, nemzeti sajátosság. = *Népszabadság*, 1981. 39. évf. 301. (december 24.) sz. 16. p.
- East Central Europe and world trade at the dawn of modern times. = *Acta historica Academiae Scientiarum Hungaricae*, Tom. XXVII. nos 3–4. 1981. p. 281–316.

1982

- Begrüßung. = Demographie, Bevölkerungs- und Agrarstatistik. Beiträge der ersten wissenschaftlichen Tagung der Ungarisch-Österreichischen Historikerkommission, Budapest, 1978. Hrsg. von Gábor Erdődy. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1982. p. 7–10.
- A hazafiság néhány kérdése. = Pedagógiai Látókör. A pedagógia időszere kérdései. 4. 1980–81. Budapest, 1982. 10–23. p.
- Szocialista megújulás és jelenkortörténet. = Világosság, 1982. 23. évf. 1. sz. 11–14. p.
- Szocialista megújulás és társadalomtudomány. = Magyar Tudomány, 1982. 27. köt. 2. sz. 95–100. p.
- Szocialista megújulás és a társadalomtudományok. (Elnöki megnyitó.) = Válság és megújulás. Gazdaság, társadalom és politika Magyarországon. Az MSZMP 25 éve. Tudományos ülésszak, Budapest, 1981. szeptember 29–október 1. (Szerk. Vass Henrik.) [Budapest], Kossuth Könyvkiadó, 1982. 11–20. p.
- Beszélgetés Pach Zsigmond Pállal. [Riporter]: Granasztói György. = Történelmi Szemle, 1982. 25. évf. 1. sz. 162–169. p.
- Társadalomtudományi együttműködés. = Szovjet Irodalom, 1982. 4. sz. 137–140. p.
- Történelem és társadalom. Látogatás az MTA Történettudományi Intézetében. [Riporter]: Kovács Dénes. = Népszabadság, 1982. 40. évf. 83. (április 9.) sz. 5. p. Mucsi Ferencsel együtt.
- A szocialista országok akadémiai alelnökeinek értekezlete. – nyilatkozata. = Népszabadság, 1982. 40. évf. 122. (május 27.) sz. 4. p.
- A szocializmus építése nemzeti sajátosságainak és általános törvényszerűségeinek jelentkezése az ideológiai harcban. = Propagandista, 1982. 2. sz. 17–31. p. és A nemzetközi ideológiai harc időszere. Országos elméleti tanácskozás. (Tatabánya, 1981.) 2. köt. [Budapest], Kossuth Könyvkiadó, 1982. 65–78. p.
- Vüsztuplenje Zs. P. Paha. [Ob obscsih zakonomernosztjah i nacional'nuh oszobennosztjah.] = Materialü V-go Szovescsanija vice-prezidentov akademij nauk szocialiszticeszkizh sztran po obscsesztvennum naukam. Berlin, 1982. p. 101–104.
- Közép-Kelet-Európa és a világkereskedelem az újkor hajnalán. = Századok, 1982. 116. évf. 3. sz. 427–459. p.
- Labour control on the Hungarian landlords' demesnes in the 16th and 17th centuries. = Large estates and small holdings in Europe in the Middle Ages and Modern Times. National reports. Editors Péter Gunst, Tamás Hoffmann. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1982. p. 157–173.
- Történelem és közgondolkodás. = Népszabadság, 1982. 40. évf. 169. (július 21.) sz. 4. p.
- La politica commerciale di Luigi d'Angiò e la via di Zara. = Studi in memoria di Luigi dal Pane. Ed. Renato Zangheri. Bologna, 1982. p. 215–227.
- Illik-e a magyarhoz? A gazdaságtörténeti kongresszuson elhangzott előadásból. = Népszabadság, 1982. 40. évf. 195. (augusztus 20.) sz. 15. p. [A XIX–XX. századi magyarországi kereskedelemről.]
- Üzleti szellem, magyar jellem. = Magyar Hírlap, 1982. 15. évf. 201. (augusztus 28.) sz. 9. p. [A XVI–XVII. századi magyarországi kereskedelemről.]
- A gazdaságtörténeti világgongresszusról. Interjú. [Riporter]: Kovács Dénes. = Népszabadság, 1982. 40. évf. 263. (november 9.) sz. 4. p.
- Socialist renewal and the social sciences. = The New Hungarian Quarterly, vol. XXIII. no 88. 1982. p. 105–110.
- Történelem és közgondolkodás. (Bevezető.) – Zárszó. = Történelem és közgondolkodás. Tudományos tanácskozás. Eger, 1982. június 16–18. (Szerk. Vass Henrik.) [Budapest], Kossuth Könyvkiadó, 1982. 18–25., 143–150. p.
- Verkehrsrouten des Levantehandels und Siebenbürgen im Mittelalter. = Zeitschrift für Siebenbürgische Landeskunde (Köln–Wien), Jahrg. 5. (76.) Heft 2. 1982. p. 128–141.
- Üzleti szellem és magyar nemzeti jellem. = Történelmi Szemle, 1982. 25. évf. 3. sz. 373–403. p.
- Történeti szemléletmóddal. = Népszabadság, 1982. 40. évf. 302. (december 24.) sz. 14. p. (Tudósok jelenről, jövőről.)
- [Opponensi vélemény Wellmann Imre: A magyar mezőgazdaság a 18. században c. doktori disszertációjának vitáján (1982. május 13.)] = Agrártörténeti Szemle, 1982. 24. évf. 3–4. sz. 428–432. p.

1983

- Széchenyi Al-Duna-szabályozási tervének keletkezése. = Széchenyi-emléknapok [a „Hitel” megjelenésének 150. évfordulója alkalmából]. Budapest [–Nagycenk], 1980. [augusztus 26–30.] (Fel. szerk. Schmidt Ádám, Halm Tamás.) Budapest, Magyarok Világszövetsége, 1980 [1983.] 104–115. p.
- „Mátyás, az igazságos”. A magyarországi agrárviszonyok Mátyás alatt és 1514 előestéjén. = *História*, 1983. 5. évf. 1. sz. 3–5. p. Társ szerző: Varga István.
- Der Fünfzehnjährige Krieg (1593–1606) und das Geschick der Bauernwirtschaft in Ungarn. = *Feodal'nij kreszt'janin v Vosztocsnoj i Severnoj Evrope*. (Szoszt. Ju. Kahk i E. Tarvel.) Tallinn, 1983. p. 125–136.
- A társadalomtudományok fejlődéséről és időszerű feladatairól hazánkban. = A szocialista életmód. Magyar és szovjet tanulmányok az életmódkutatás témaköréből. Budapest, 1983. 5–10. p.
- Itogi i perspektivü razvityija obscsesztyvennüh nauk v Vengrii. = *Szocialiszticeszkij obraz szisni. Szoderzsanie, sztruktura, dinamika*. (Opüt szovetszko–vengerszkijh iszszledovanij.) Budapest, 1983. p. 61–69.
- Világgazdaság és külkereskedelem az újkor hajnalán. Beszélgetés. [Riporter]: Józsa György Gábor. = *Magyar Nemzet*, 1983. 39. évf. 83. (április 9.) sz. 10. p.
- Szekfű Gyula emléktáblájánál. = *Élet és Irodalom*, 1983. 27. évf. 21. (május 27.) sz. 5. p.
- Magyar Marx-évfordulók. = *Népszabadság*, 1983. 41. évf. 143. (június 18.) sz. 15. p.
- A nemzeti tudatról jelen időben. = *Magyar Hírlap*, 1983. 16. évf. 197. (augusztus 20.) sz. 9. p.
- Nemzeti fejlődés, nemzeti öntudat. = *Társadalmi Szemle*, 1983. 38. évf. 10. sz. 23–37. p.
- Kontinuitás és diszkontinuitás Szekfű Gyula történetiszemléletében. = *Új Írás*, 1983. 23. évf. 10. sz. 40–53. p.
- A marxi államelmélet kialakulásához. Marx és Engels az abszolút monarchiáról (1843–1847). = *Világosság*, 1983. 24. évf. 10. sz. 589–599. p.
- Magyar Marx-évfordulók. = Marx és a jelenkor. Emlékkülés a Magyar Tudományos Akadémián. Budapest, 1983. 7–16. p.
- Nationalbewusstsein – im Präsens. = *Budapester Rundschau*, 1983. Jahrg. 17. No 44. (31. Oktober) p. 4.
- Társadalomtudományi kutatásainkról: hogyan, merre? = *Magyar Tudomány*, 1983. 28. köt. 12. sz. 873–882. p.
- Hozzászólás. = A fasizmus ideológiájáról. A fasizmus néhány ideológiai kérdése. Tudományos tanácskozás, Budapest, 1983. február 24–25. (Szerk. Harsányi Iván, Bakonyiné Ficzura Judit.) [Budapest], Kossuth Könyvkiadó, 1983. 74–75. p.
- Mátrai László műhelyei. = *Élet és Irodalom*, 1983. 27. évf. 48. (december 2.) sz. 6–7. p.
- Történelem és nemzettudat. Interjú. [Riporter]: Papp Gábor. = *Népszabadság*, 1983. 41. évf. 285. (december 3.) sz. 5. p.
- Geschichte und Nationalbewusstsein. = *Budapester Rundschau*, 1983. Jahrg. 17. No 52. (27. Dezember) p. 4.

Szerkesztések

- Tanulj jobban! Történelem. 1–4. Budapest, Országos Neveléstudományi Intézet, 1949.
- Magyarország története az abszolutizmus és a dualizmus korában. 1849–1918. 1. füzet: 1849–1867. Irta Lukács Lajos és Fejér Klára. 2. füzet: 1867–1880. Írta –, S. Sándor Pál és Erényi Tibor. Szerk. – és Hanák Péter. Kézirat[kent]. Budapest, Felsőoktatási Jegyzetellátó soksz. 1954. 132, 133 p. (Eötvös Loránd Tudományegyetem. Történettudományi Kar.) Számos kiadásban.
- Tanulmányok a kapitalizmus történetéhez Magyarországon 1867–1918. [Közread. a] Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem, Gazdaságtörténeti Tanszék. Szerk. – és Sándor Pál. Budapest, Szikra, 1956. 392 p.
- Gazdaságtörténeti értekezések. [Közread. a] Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem, Gazdaságtörténeti Tanszék. 1–7. Szerk. – Budapest, Akadémiai Kiadó, 1958–1975.

- Vita a magyarországi osztályküzelmekről és függetlenségi harcokról. [Szerk., bev.] és utószó: –. [Budapest], Kossuth Könyvkiadó, 1965. VII, 463 p.
- Acta historica Academiae Scientiarum Hungaricae. Réd. en chef –. Tom. XIV–, 1968–.
- Berend T. Iván–Suhay Miklós: A tőkés gazdaság története Magyarországon 1848–1944. (Szerk. –) [1–] 3. kiad. Budapest, Kossuth Könyvkiadó–Közgazdasági és Jogi Kiadó, 1973, 1975, 1978., valamint Tankönyvkiadó, 1981. 381 p.
- A Magyar Tudományos Akadémia másfél évszázada 1825–1975. [Közread.] A Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézete. Főszerk. – Budapest, Akadémiai Kiadó, 547 p. 16 t.
- Hazafiság – nemzetköziség. Szemelvénygyűjtemény. 1–2. rész. (Összeáll. Bakos Gyula, Benczédi László, Berend T. Iván. Szerk. –) Budapest, Szikra Lapny. 1975–1976. 113, 91 p.
- Magyarország története tíz kötetben. Készült a Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetében. A szerk. biz. vezetője –. 5/1–2–8. köt. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1976–1980. – 2. jav. kiad. 5/1–2., 7/1–2–8/1–2. köt. Budapest, 1978–1983.
- Hazafiság – nemzetköziség. Szemelvénygyűjtemény. [2–4. kiad.] (Összeáll. Bakos Gyula, Benczédi László, Berend T. Iván, Csatári Dániel. Szerk. –) Budapest, Szikra Lapny. 1976, 1977, 1978. 204, 205, 245 p.
- Magyar internacionalisták Szibériában és a Távol-Keleten 1917–1922. Tudományos ülészak. Irkutszk–Habarovszk–Novoszibirszk, 1976. szeptember 4–16. [Rend. a] Magyar–Szovjet Történész Vegyesbizottság. [Előadások.] (Főszerk. –, A. P. Okladnikov.) Budapest, Kossuth Könyvkiadó, 1978. 398 p.
- Vengerszkie internacionalisztü v Szibiri i na Dal’nem Vosztoke 1917–1922 gg. K isztorii szovetszko–vengerszkih internacional’nih szvjazej. (Otv. red. A. P. Okladnikov, –.) Moszkva, Izd. „Nauka”, 1980. 299 p.
- Marx és a jelenkor. Emlékezés a Magyar Tudományos Akadémián, 1983. április 27–28. (Szerk. –) [Budapest], Kossuth Könyvkiadó–Akadémiai Kiadó, 1983. 183 p.
- A szocialista életmód. Magyar és szovjet tanulmányok az életmódkutatás témaköréből. [Közread. a] Magyar–Szovjet Társadalomtudományi Együttműködési Bizottság. (Főszerk. P. N. Fedoszeev, –.) Budapest, 1983. 212 p.
- Szocialiszticeszkij obraz zszni. Szoderzsanie, sztruktura, dinamika. Opüt szovetszko–vengerszkih iszszledovanj. [Izd.] Szovetszko–vengerszkaja komiszsija po szotrudnicesztvu v oblaszti obszcsesztvennüh nauk. (Red. koll. P. N. Fedoszeev, –.) Budapest, 1983. 350 p.
- Velikij Oktjabr’ i Vengerszkaja Szovetszkaja Reszpublika. [Izd.] Szovetszko–vengerszkaja komiszsija po szotrudnicesztvu v oblaszti obszcsesztvennüh nauk. – Komiszsija isztorikov SZSZSZR i VNR. – Akademiya Nauk SZSZSZR, Insztitut szlavjanovedenija i balkanisztiki. Glav. red. P. N. Fedoszeev, –. Moszkva, Izd. „Nauka”, 1983. 279 p.

(Összeállította: Varga István)

ZSIGMOND PÁL PACH IS SIXTY-FIVE

The editorial staff of *Historical Review* compliments Zsigmond Pál Pach, member of the Hungarian Academy of Sciences, vice-president of the HAS and director of the Institute of History of the HAS with this issue on the occasion of his 65th birthday.

Zsigmond Pál Pach has been playing a prominent part in scientific researches, in the organization of scientific research work and in university education since the country's liberation. He was professor and head of the Department of Economic History at the Karl Marx University of Economics from the reorganization of 1948 to 1967. He was Rector of the same university between 1963 and 1967. His name and activity are closely connected with the establishment of the teaching and research of economic history in Marxist sense.

The Hungarian Academy of Sciences established the Institute of History in 1949. From this time till the end of 1956 Zsigmond Pál Pach was vice-director of the Institute beside the director academic Erik Molnár and he kept his professorship, too. He became director of the Institute of History of the HAS in 1967 and though he handed over the leading of his university department he is teaching as a professor up till now.

The Hungarian Academy of Sciences elected him a corresponding member in 1962 and he became an ordinary member in 1970. He is the vice-president of the Hungarian Academy of Sciences with responsibility for social sciences as a whole since 1976.

In recognition of his scholarly and research organizing activities he has been elected member of the board of numerous Hungarian and international organizations of historians and editing commissions of publications. He is member of the Hungarian-Soviet Joint Commission of Historians, of the Coordination Committee of Social Sciences. He takes part in the direction of the Hungarian Association of History and he is a member of the editorial body of its periodical *Századok*. He is the president of the Hungarian-Soviet Cooperation Commission of Social Sciences. He is member of the presidium of the World Federation of Hungarians, of the scientific board of the Hungarian Institute of Foreign Affairs, of UNESCO's Hungarian Committee and of a number of other organizations.

He was president of the Association Internationale d'Histoire Économique from 1978 to 1982 and he has been honorary president since 1982. He is foreign member of the Academy of Sciences of the Soviet Union, honorary doctor of the State University of Tartu, member of the scientific board of Istituto Internazionale di Storia Economica (Prato) and of the editing committee of *Jahrbuch für Wirtschaftsgeschichte* (Berlin), too.

His scientific and public activities were acknowledged by numerous state honours: the Kossuth Prize in 1949, Golden Medal of the Hungarian People's Republic in 1952, Order of Labour in 1958, the Golden Medal of the preceding one in 1967 and in 1975, the Liberation Jubilee Memorial Medal in 1970, and the State Prize in 1978.

Академику Жигмонду Палу Паху 65 лет

Редакция журнала «Történelmi Szemle» данным номером поздравляет академика Жигмонда Пала Паха, заместителя председателя ВАН, директора Института истории ВАН с 65. днём рождения.

Жигмонд Пал Пах играет выдающуюся роль в области научной работы, в организации научной жизни и в университетском обучении с освобождения страны. С 1948-го года — с реорганизации Университета экономических наук имени Карла Маркса — по 1967 год он явился заведующим кафедрой истории экономики. С его именем и деятельностью связано заложение основ преподавания и исследования истории экономики в марксистском духе. С 1963-го по 1967. гг. он явился ректором университета.

В 1949-ом году был создан Институт истории ВАН. С этого времени до конца 1956-ого года — кроме деятельности в университете — при директоре Эрик Молнар он являлся заместителем директора института. В 1967-ом году он был назначен директором института, и хотя в это время он отказался от руководства кафедрой университета, как профессор читает лекции до наших дней.

В 1962-ом году Венгерская Академия Наук избрала его в ряды своих членов-корреспондентов, а в 1970-ом году в ряды действительных членов. С 1976-го года Жигмонд Пал Пах является вице-президентом ВАН, в качестве которого он носит ответственность за все общественные науки.

Признанием его научной работы и организаторской деятельности в области научной жизни он был избран в правление целого ряда венгерских и международных организаций историков и в редколлегию многих изданий. Он является членом Комиссии историков СССР и ВНР, Комитета по координации общественных наук, принимает участие в руководстве Обществом венгерских историков, в работе редколлегии журнала общества «Századok». Он является председателем венгерской части Советско-венгерской Комиссии по сотрудничеству в области общественных наук, членом президиума Мирового союза венгров, научного совета Венгерского института международных отношений, Венгерской комиссии Юнеско и многих других венгерских организаций. С 1978-го по 1982. гг. он был председателем Международной ассоциации историков-экономистов, а с 1982-го года её почётным председателем. Жигмонд Пал Пах является заграничным членом АН СССР, почётным доктором Тартуского государственного университета, членом научного совета [Istituto Internazionale di Storia Economica (Прато) и так же редколлегии Jahrbuch für Wirtschaftsgeschichte (Берлин)].

Признанием его научной и общественной деятельности он был награждён многими государственными премиями: в 1949-ом году он стал лауреатом премии имени Кошута, в 1952-ом году ему присудили золотую медаль Венгерской Народной Республики, в 1958-ом году получил Орден труда, в 1967-ом и 1975-ом годах его золотую медаль, в 1970-ом году Юбилейную медаль освобождения, а в 1978-ом году Государственную премию.